9 TOIMENPIDEOHJELMA

Seuraavassa on yhteenveto suunnitelman toimenpiteistä. Yhteenveto sisältää aikataulun, rahoitustilanteen, toimenpiteen ensisijaisuuden ja vastuullisen tahon. Toimenpidetekstejä on osittain lyhennetty. Jokaisella toimenpiteillä on numero ja viittaus ao. sivulle suunnitelmassa. Taulukon lyhenteiden selitykset löytyvät luvun lopusta sivulta 58.

Nro	HALLINTO	SIVUNUMERO	AIKATAULU	RAHOITUS	ENSISIJAISUUS I = Heti II =Korkea III = Alhainen	VASTUUTAHO	TYÖRYHMÄ
1	Ympäristö- ja opetusministeriö saavat tietoa Merenkurkun ajankohtaisista asioista.	12	Jatkuva	OK	II	MH	MPN
2	Valtion talousarvioon lisätään pysyvä määräraha Merenkurkun saariston hoitoa varten.	12	2010	Puuttuu	I	Y	
3	Merenkurkun edustajat osallistuvat kansallisiin ja pohjoismaisiin maailmanperintökokouksiin.	12	Jatkuva	OK	II	MH	MPN
4	Maailmanperintöneuvottelukunta ja sen alaryhmät kokoontuvat säännöllisesti.	17	Jatkuva	OK	II	MH	MPN
5	Hallintomallin toimivuutta seurataan kyselytutkimuksen avulla.	17	2009-2011	Osittain	II	MH	MPN
6	Raportti Merenkurkun kehittämistyön etenemisestä jaetaan vuosittain kaikille osapuolille.	17	Jatkuva	OK	I	MH	MPN
7	Selvitetään mahdollisuudet maailmanperintösäätiön muodostamiseen.	17	2009-2011	Osittain	II	MH	MPN
8	Palkataan maailmanperintökoordinaattori.	17	2009-2011	Puuttuu	I	MH	MPN
9	Asetetaan opetustyöryhmä maailmanperintöopetuksen edistämistä varten.	17	2009	OK	I	PL	MPN
10	Merenkurkun ja Korkean Rannikon yhteistyöryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa.	18	Jatkuva	OK	II	MH, VL	YH
11	ME/KR:n edustajat osallistuvat pohjoismaiseen maailmanperintöalueiden yhteistyöhön.	18	Jatkuva	OK	II	MH, VL	YH
	ESITTELY						
12	Tietoa maailmanperinnöstä välitetään Terranovassa sekä verkkosivuston avulla.	23	Jatkuva	Osittain	I	MH	
13	Merenkurkun logon ja graafisen profiilin käyttö yleistyy ja noudattaa annettua ohjeistusta.	23	Jatkuva	OK	II	MH	MAR
14	www.merenkurkku.fi sivustoa kehitetään ja sivuston tietosisältöä parannetaan.	23	2009	Osittain	I	MH	MAR
15	Painetaan maailmanperintöalueen juhlakirja.	23	2009	Osittain	I	LSU	MPN
16	Esitteen ja muiden infomateriaalien saatavuudesta huolehditaan.	23	Jatkuva	Osittain	II	MH	MAR
17	Toteutetaan maankohoamisesta ja jääkauden jäljistä kertova elokuva.	23	2009-2011	Hanke	I	MH, VL, MN	

Nro	OPASTUSPISTEET	SIVUNUMERO	AIKATAULU	RAHOITUS	ENSISIJAISUUS I = Heti II =Korkea III = Alhainen	VASTUUTAHO	TYÖRYHMÄ
18	Toteutetaan Luontokeskuksen Terranovan uusi jääkausisali.	24	2009-2010	Puuttuu	II	VAA, MH	INF
19	Toteutetaan kohde ”Merten talo” näyttelyineen ja infopisteineen Raippaluodon sillan yhteyteen.	24	2009-2010	Osittain	I	MUS, MH	INF
20	Svedjehamnissa toteutetaan opastetuille matkailija- ja opetusryhmille sopiva opastustila.	24	2010-2011	Puuttuu	I	BJÖ, MH	INF
21	Laaditaan suunnitelma siitä, miten informaatiopisteissä matkailukohteissa lisätään ja ylläpidetään maailmanperinnöstä kertovaa informaatiota	24	2010-2015	Hanke	I	MH	INF
22	Vuorovaikutteiset AV-ohjelmat (infopömpelit) sijoitetaan infopisteisiin.	24	2009-2010	Hanke	I	MH, VL, MN	MAR
	VIITOITUS						
23	Toteutetaan maailmanperintöalueen rajojen ja infopisteiden ja käyntikohteiden tienvarsiopastus.	24	2009-2015	Osittain	II	MH	INF
24	Yhtenäistetään maailmanperintöalueen kunnissa teiden varsilla olevat matkailuinformaatiotaulut.	24	2009-2012	Osittain	II	KUN	INF
25	Lisätään geologista tietoa luontopoluille.	24	2009-2015	Osittain	II	MH, GTK	INF
	MARKKINOINTI						
26	Laadittua markkinointi- ja tiedotussuunnitelmaa täydennetään ja tarkistetaan vuosittain.	24	Jatkuva	Osittain	II	PMA, MH	MAR
27	Sitoutetaan julkisuuden henkilöitä toimimaan maailmanperinnön puolesta.	24	Jatkuva	Osittain	II	PL, MH	MPN
28	Järjestetään joka vuosi maailmanperintöpäivät.	24	Jatkuva	Osittain	II	MH	MPN
29	Aluetta tehdään tunnetuksi lehtiartikkeleissa, TV-ohjelmissa, tapahtumissa jne.	24	Jatkuva	Osittain	III	MH	MAR
30	Organisoidaan yhteinen tuotekehittely- ja markkinointiorganisaatio.	53	2010	Puuttuu	I	PMA	MAR
31	Kehitetään Merenkurkun luontoon, geologiaan, kulttuuriin perustuvia matkailutuotteita.	53	Jatkuva	Osittain	II	YRI	MAR
	OPETUS						
32	Laaditaan suunnitelma kaksikielisen luontokoulu- ja leirikoulutoiminnan kehittämiseksi.	25	2009-2010	Puuttuu	II	PL	OPE
33	Selvitetään eri yliopistojen halukkuus siirtää opetus- ja kurssitoimintaa Merenkurkkuun.	25	2010-2015	Puuttuu	III	PL	OPE
34	Sisälletään maailmanperintö koulujen opetussuunnitelmiin.	25	2012	Osittain	I	KUN	OPE
35	Tuotetaan maailmanperintöä koskevaa opetusmateriaalia.	25	2009-2011	Hanke	I	PL	OPE
36	Järjestetään opettajille koulutusta.	25	2010-2011	Osittain	I	KUN	OPE
37	Tuotetaan www.merenkurkku.fi:-sivustolle opettajien omat sivut.	26	2012-2013	Puuttuu	II	MH	OPE
38	Valitaan käyntikohteista sopivia kohteita, joita kehitetään opetukseen ja leirikouluille sopiviksi.	26	2009-2010	Puuttuu	II	MH	OPE

Nro	SUOJELU JA HOITO	SIVUNUMERO	AIKATAULU	RAHOITUS	ENSISIJAISUUS I = Heti II =Korkea III = Alhainen	VASTUUTAHO	TYÖRYHMÄ
39	Järjestetään kuntien ja viranomaisten työntekijöille koulutusta maailmanperinnöstä.	37	Jatkuva	Puuttuu	I	LSU	MAA
40	Maankohoamisarvojen inventoinnit liitetään kaikkiin yleiskaavoihin.	37	Jatkuva	Osittain	II	KUN	MAA
41	Kaikki luonnonsuojeluohjelmat toteutetaan.	37	2009	OK	I	LSU	
42	Perustetaan luonnonsuojelualueita valtion maa- ja vesialueille.	37	2009-2012	OK	I	Y	
43	Laaditaan viisi hoito- ja käyttösuunnitelmaa Natura 2000 –alueille sidosryhmien kanssa.	37	Jatkuva	OK	I	MH, LSU	MAA
44	Hoito- ja käyttösuunnitelmien laadinnan yhteydessä kartoitetaan maankohoamisarvot.	37	2009-2013	Osittain	I	MH, LSU	MAA
45	Toteutetaan alueen asukkaille suunnattuja tiedotuskampanjoita ja kilpailuja.	37	Jatkuva	Puuttuu	II	MH	MPN
46	Luodaan geologisten muodostuminen arvoluokitus (suojeluarvon määrittäminen).	37	2009-2010	Puuttuu	II	GTK	MAA
47	Luontomatkailun aiheuttamien muutoksien seuranta.	37	Jatkuva	Osittain	I	MH	MAA
48	Viranomaiset pitävät vuosittain kokouksia ja järjestävät valvontakampanjoita luonnonsuojelualueilla.	37	Jatkuva	OK	I	MH, LSU, LSM	
	TUTKIMUS JA INVENTOINTI						
49	Merenkurkun saaristoa esitellään kansainvälisissä konferensseissa.	40	Jatkuva	OK	II	GTK, MH	
50	Merenkurkun saaristoon perustetaan monitieteinen tutkimusasema.	40	2015	Puuttuu	III	GTK	
51	Perustetaan tiedonvaihtokeskus Terranovan yhteyteen.	40	2015	Puuttuu	III	VAA, MH	
52	Tuotetaan julkaisuja, artikkeleita ja karttoja, joissa MK/KR esitellään kokonaisuutena.	40	Jatkuva	Puuttuu	II	GTK	
53	Geologiset muodostelmat kartoitetaan koko maailmanperintöalueella.	40	2009-2020	Puuttuu	II	GTK	
54	Vähintään kymmenen endeemisen kasvitaksonin levinneisyys kartoitetaan.	40	2009-2020	Osittain	III	MH, LSU	
55	Natura 2000-alueiden luontotyypit maalla kartoitetaan koko alueella.	40	2009-2010	OK	I	MH, LSU	
56	Natura 2000-alueiden luontotyypit meren pohjassa kartoitetaan koko alueella.	40	2009-2020	Osittain	II	MH, LSU	
57	Maailmanperintöalueen sosioekonomisia vaikutuksia selvitetään.	40	2012-2016	Puuttuu	II	PL	
58	Hoitoa ja merkintää varten on saatavilla ohjeet.	46	Jatkuva	OK	II	MV	
59	Muinaisjäännökset suojataan käyntikohteissa.	46	Jatkuva	OK	II	MH	
60	Muinaisjäännösten hoito-ohjeet sisältyvät Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmiin.	46	Jatkuva	OK	II	MH, LSU	

Nro	AVAININDIKAATTORIT	SIVUNUMERO	AIKATAULU	RAHOITUS	ENSISIJAISUUS I = Heti II =Korkea III = Alhainen	VASTUUTAHO	TYÖRYHMÄ
61	Moreenimuodostumien pinta-ala maalla ja meren pohjalla.	41	Jatkuva	Osittain	II	GTK	
62	Maankohoamisnopeus.	41	Jatkuva	Osittain	II	GL,GTK	
63	Muutokset maankäytössä.	41	Jatkuva	Osittain	I	LSU, KUN	MAA
64	Luonnonsuojeluohjelmien toteuttaminen.	41	2009-2015	OK	I	LSU,YM	
65	N2000 -luontotyyppien pinta-ala ja edustavuus.	41	Jatkuva	Osittain	I	MH, LSU	
66	Kävijät maailmanperintöalueella ja luonnonsuojelualueilla.	41	Jatkuva	Osittain	I	MH	INF
67	Linnusto ja kalakannat.	41	Jatkuva	Osittain	II	MH, RKTL	
	ASUKKAAT						
68	Investoidaan alueen infrastruktuuriin ja palvelu-varustukseen.	43	2009-2020	Osittain	I	KUN, MH	INF
69	Tuetaan saaristossa toimivia kylätoimikuntia, kotiseutuyhdistyksiä ja paikallismuseoita	43	Jatkuva	Osittain	II	PL, PM	MPN
70	Matkailutuotteet suunnitellaan siten, että niillä luodaan uusia työpaikkoja saaristoon.	43	Jatkuva	Osittain	II	YRJ	MAR
71	Yliopistojen osaaminen kytketään mukaan elinkeinojen ja yritysten kehitystyöhön.	43	Jatkuva	Osittain	II	PL	
72	Pohjanmaan energiaklusteri kytketään mukaan kestävän matkailun kehitystyöhön.	43	Jatkuva	Osittain	II	PL	
73	Maailmanperintöalueen kulttuuriympäristön inventoinnin yhdenmukaistaminen.	45	2015-2020	Puuttuu	III	MV	MAA
74	Koko Raippaluodon ja Björköbyn alueelle tehdään maisemaanalyysi.	45	2009-2011	Puuttuu	II	LSU	MAA
75	Tuetaan sekä taloudellisesti että informaation avulla vanhojen rakennusten suojelua.	45	Jatkuva	Osittain	III	MV,LSU	MAA
76	Maailmanperintöalueen keskeisimmille kylille laaditaan maisemanhoitosuunnitelmat.	45	2010-2013	Puuttuu	II	KUN	MAA
77	Rakentamisessa otetaan huomioon maiseman arvot kaavoituksen ja rak.järjestyksen avulla.	45	Jatkuva	OK	II	KUN	MAA
78	Valtio tukee aktiivisesti laiduneläinten pitoa saaristossa.	45	Jatkuva	Osittain	III	TE	

Nro	KÄVIJÄT	SIVUNUMERO	AIKATAULU	RAHOITUS	ENSISIJAISUUS I = Heti II =Korkea III = Alhainen	VASTUUTAHO	TYÖRYHMÄ
79	Merenkurkun maailmanperintökohteelle laaditaan luontomatkailusuunnitelma.	50	2009-2010	Hanke	I	MH	INF
80	Kaavoituksessa tulee varautua kävijöiden kasvuun varaamalla alueita matkailuun ja virkistykseen.	50	Jatkuva	OK	II	KUN	INF
81	Luontopolkujen ja vaellusreittien palvelujen tasoa ja opastuksen laatutasoa kohotetaan.	50	Jatkuva	Hanke	I	MH	INF
82	Valtion satamia ja kiinteistöjä kehitetään mm veneilyn, luontomatkailun ja opetuksen tarpeisiin.	50	Jatkuva	Osittain	II	MH, LSM, ML	
83	Laaditaan satamien palveluvarustusta ja veneväyliä koskeva kehittämissuunnitelma	50	2011-2012	Hanke	II	PL	INF
84	Tienkäyttäjien palveluita kehitetään rakentamalla levähdyspaikkoja ja kevyen liikenteen väyliä.	50	Jatkuva	Osittain	I	TH	INF
85	Virkistysalueiden hankkimista, perustamista, ja hoitoa varten perustetaan virkistysalueyhdistys.	50	2012	Puuttuu	II	KUN	
86	Kävijäseuranta toteutetaan koko alueella.	50	Jatkuva	Osittain	I	MH	
87	Lisätään majoituskapasiteettia, leirintäalueita, ruokapalveluita, ohjelmapalveluja, risteilyjä jne.	52	Jatkuva	Osittain	I	YRJ	MAR
88	Maailmanperintöoppaille ja yhteistyöyrittäjille järjestetään jatkokoulutusta.	52	Jatkuva	OK	II	MH	
89	Koulutetaan ja sertifioidaan noin 10 uutta maailmanperintöopasta.	52	2015-2020	Puuttuu	III	VAKK, MH	MAR
90	Luontomatkailu perustuu yrittäjien ja maanomistajien solmimiin käyttöoikeussopimuksiin.	52	Jatkuva	OK	II	MH	
91	Kävijöille kehitetään maailmanperintöpassi.	52	2015-2020	Puuttuu	III	MH	MAR

Taulukon lyhenteiden selitykset

BJÖ = Björkön jakokunta
GTK = Geologinen tutkimuskeskus
GI = Geodeettinen laitos
INF = Opastus- ja palveluvarustustyöryhmä
KU = Kunnat
LSM = Länsi-Suomen merivartiosto
LSU = Länsi-Suomen ympäristökeskus
MAA = Maankäyttötyöryhmä
MAR = Markkinointityöryhmä
MH = Metsähallitus
ML = Merenkulkulaitos
MPN = Merenkurkun maailmanperintöneuvottelukunta
MN = Merenkurkun neuvosto
MUS = Mustasaaren kunta
MV = Museovirasto
OPE = Opetustyöryhmä
PL = Pohjanmaan liitto
PMA = Pohjanmaan Matkailu ry
PM = Pohjanmaan museo
RKTL = Riista- ja kalataloudentutkimuslaitos
TE = Pohjanmaan TE-keskus
TH = Tiehallinto
VAA = Vaasan kaupunki
VAKK = Vaasan aikuiskoulutuskeskus
VL = Västernorrlands länsstyrelse
Y = Ympäristöministeriö
YH = Korkean rannikon ja Merenkurkun yhteistyöryhmä
YRJ = Yrittäjät